

**„ĆWICZENIA, GRY I ZABAWY
EDUKACJI FUNDAMENTALNEJ”**

**PRZEDSZKOLE MIEJSKIE
NR 120 W ŁODZI**

Opracowały:

Katarzyna Hawrot

Aneta Jagiełło

Zabawa nr 1 - „PRZYRODNICZE RYTMY”

Opis zabawy

Zabawy na powietrzu to czas, gdy dzieci mogą zgromadzić różnorodny materiał przyrodniczy, np. szyszki, kasztany, żołędzie, patyki, liście itp. Wykorzystać możemy go do układania rytmów. Rozpoczynamy dany układ np. kasztan, liść, szyszka, a dziecko kontynuuje go. Z dziećmi młodszymi układamy naprzemiennie 2, 3 różne elementy, natomiast dzieciom starszym wprowadzamy ich więcej. Podczas trudniejszych zabaw można na zmianę z dzieckiem dokładać okazy („raz ono, raz ja”), co przyczyni się do wzajemnej kontroli.

Walory edukacyjne

Dziecko podczas zabawy dostrzega stałe sekwencje, kontynuuje regularności występujące w danym układzie.

Dodatek

Zebrane przez dzieci materiały, które mogą posłużyć do zabaw sprawiają im radość i satysfakcję (chętniej podejmują zabawy, ponieważ są ich współorganizatorami). Zabawa podczas, której manipulują konkretnymi przedmiotami, staje się dla nich atrakcyjniejsza, ciekawsza.

Materiał przyrodniczy można zastąpić również kolorowymi woreczkami, szarfami, piłeczkami, a także plastikowymi zakrętkami. Zabawę można przeprowadzić zarówno w sali jak i na dworze.

Zabawa nr 2 - „TAJEMNICZE POLA”

Opis zabawy

Narysuj kredą na boisku lub chodniku dwa duże, takiej samej wielkości pola (prostokątne lub kwadratowe). Podziel je na kilka mniejszych kwadratów (ilość zależna jest od wieku dzieci). Podczas zabawy osoba dorosła lub jedno dziecko rysuje lub umieszcza coś na polu w wybranym przez siebie kwadracie, natomiast zadaniem następnego jest powtórzenie tej czynności na polu numer 2.

Walory edukacyjne

Zabawa ta znakomicie wpływa na doskonalenie spostrzegawczości wzrokowej.

Dodatek

Ważne jest, aby podczas zabawy zamieniać się rolami. Kwadraty na polach można zamalowywać, rysować na nich wybrane kształty, cyfry lub układać klocki, woreczki, materiał przyrodniczy itp. Dla utrudnienia można również rysować pola o innych kształtach, mogą to być np. labirynty.

Podczas tej zabawy możemy dodatkowo utrwalać kolory, cyfry, kształty.

5			1
		2	
	7		

	7		

Zabawa nr 3 - „PALCE, KTÓRE LICZĄ”

Opis zabawy

Zaproponuj dziecku, aby odrysowało swoją dłoń (jedną lub dwie – w zależności od wieku dziecka). Przeliczcie swoje palce stosując liczebniki główne, a następnie porządkowe, nazwijcie je („To jest kciuk, a to palec wskazujący” itp.). Zapytajcie „który z kolei jest kciuk, a który palec serdeczny?”. Dziecko odpowiadając powinno używać liczebników porządkowych. Możecie również ponumerować swoje palce, a następnie zapytać o najmniejszy i największy palec. Jeśli dziecko odrysowało dwie dłonie zapytaj „które palce są takie same?”, dziecko odpowie np. „piąty i szósty” (piąty to kciuk lewej ręki, a szósty prawej).

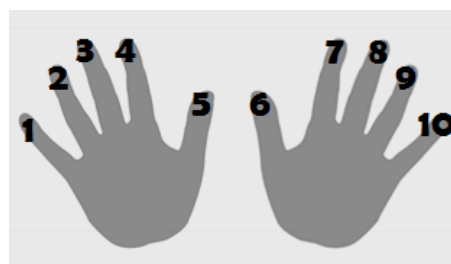
Walory edukacyjne

Zabawa ta rozwija umiejętność posługiwania się liczebnikami głównymi i porządkowymi w zakresie 10, prawidłowego używania określeń: *najmniejszy*, *największy*, *taki sam*.

Dodatek

Dzieci można również zachęcić do odrysowania stóp.

Podczas zabawy warto utrwalać pojęcia:
prawa, *lewa*.

Zabawa nr 4 - „DO CZEGO JESZCZE?”

Opis zabawy

Zgromadź różne przedmioty np. kubek, butelkę, miskę, kartkę, krzesło itp. Pozwól dziecku je nazwać oraz powiedzieć do czego one służą np. krzesło do siedzenia. Zapytaj „Jak myślicie, do czego jeszcze można wykorzystać te przedmioty?”. Dzieci myślą bardzo twórczo, więc zadziwią nas ich odpowiedzi, np. butelka może posłużyć jako wazon, wałek do ciasta, kręgle, pionki do gry, można z niej zrobić bałwana, samochód, instrument itp.

Walory edukacyjne

Zabawa ta rozwija umiejętność twórczego, logicznego myślenia.

Dodatek

Można zachęcić dzieci do przyniesienia różnych przedmiotów, a następnie do wymyślenia „do czego jeszcze mogą nam one posłużyć?”.

Dzieci czerpią wiele przyjemności jeśli może pomóc w zorganizowaniu lub nawet poprowadzeniu zabawy. Czuje się ważne i dowartościowane.

Zabawa nr 5 - „TAJEMNICE IMION”

Opis zabawy

Daj dziecku możliwość poznania swojego imienia. Warto na początek wyszukać i przekazać ciekawostki związane z jego znaczeniem. Następnie podejmij zabawy z wizytówkami, na których są zapisane imiona dzieci. Zwróć uwagę na pisownię imienia wielką literą. Przeliczcie litery w imieniu, porównajcie ich długość (*dłuższe, krótsze, takiej samej długości*), wyszukujcie różnic i podobieństw w zapisie imion np. Ania-Hania, Kasia-Basia, Julek-Jurek, Aneta-Żaneta, Anna-Joanna itp. Pytajcie, „jaka litera jest pierwsza, jaka druga, ..., a jaka ostatnia?”

Walory edukacyjne

Dziecko podczas zabaw z wizytówkami zapamiętuje globalny zapis swojego imienia, a przy tym doskonali umiejętności matematyczne

Dodatek

Z dziećmi młodszymi dziel imiona na sylaby.

Pytaj o ilość sylab w imieniu. Zapytaj czyje imię ma *tyle samo* sylab, czyje *mniej*, a czyje *więcej*?

Zabawa nr 6 - „ROZTAŃCZONE ZABAWKI”

Opis zabawy

Dzieci mają swoje ulubione piosenki, dlatego zabawa przy nich będzie samą przyjemnością. Poproś dziecko, aby zatańczyło np. ze swoją ulubioną maskotką (może to być również lalka, woreczek, gazeta itp.). Podczas tańca podajemy dziecku wskazówki, gdzie jego zabawka ma tańczyć. Oto przykłady:

„*na*” – dziecka stopie, udzie, plecach, ramieniu, głowie

„*pod*” – stolikiem, krzeselkiem, dywanem

„*nad*” – jego głową, kolanem (dzieci siadają, ale nadal ich zabawka tańczy), stolikiem itp.

„*między*” – dłońmi, łokciami, kolanami, kostkami

„*za*” – plecami lub jakimś przedmiotem znajdującym się w sali: szafką, teatrzykiem, ...

Zabawka może również tańczyć „*wysoko*” lub „*nisko*”.

Walory edukacyjne

Zabawa doskonali umiejętność posługiwania się pojęciami określającymi położenie przedmiotów w odniesieniu do własnego ciała oraz w przestrzeni.

Dodatek

Korzystaj z każdej okazji, aby stymulować rozwój dziecka. Codzienne obowiązki i sytuacje dają nam taką możliwość. Dziecko nie musi mieć do zabawy drogich, ładnych zabawek. Często zwykła gazeta czy butelka okazuje się doskonałym przedmiotem zabaw.

Zabawa nr 7 - „WYSOKI - NISKI”

Opis zabawy

Przebywanie na dworze jest doskonałym momentem do podejmowania różnorodnych zabaw. Podczas zabaw w ogrodzie przedszkolnym zaproponuj dzieciom wyszukiwanie obiektów wyższych i niższych od nich, np. wyższa jest

zjeżdżalnia, a niższa ławka. Nazwijcie je, a następnie zadajcie pytanie: „co jest wyższe od...” (np. drabinek, czerwonej zjeżdżalni) lub „co jest niższe od...” (np. ławki, przepłotni, wiaty itp.)

Walory edukacyjne

Utrwalanie pojęć matematycznych podczas zabaw na powietrzu.

Dodatek

Zabawy na dworze sprzyjają nie tylko rozwojowi fizycznemu, ale również intelektualnemu.

Zabawy w ogrodzie przedszkolnym, spacerzy oraz wycieczki są okazją do rozwijania i doskonalenia wszechstronnych umiejętności dzieci.

Zabawa nr 8 - „*KWIATOWE DYWANY*”

Opis zabawy

Przygotujcie w swoim ogrodzie przedszkolnym wspólnie z dziećmi kawałek terenu tzw. rabatkę, na której będą one mogły posadzić jakieś rośliny. Mogą to być np. cebulki wiosennych kwiatów. Przygotuj dzieciom na kartonie instrukcję, zgodnie z którą posadzą cebulki lub sadzonki, aby powstał piękny „kwiatowy dywan”.

Walory edukacyjne

Dziecko czerpie radość z możliwości sadzenia roślin, obdarza je szczególną opieką, podlewa oraz obserwuje zachodzące zmiany. Dodatkowo rozwija umiejętność wykonywania czynności według graficznej instrukcji.

Dodatek

Uświadamiaj dziecko jakie jest znaczenie przyrody w życiu człowieka, że wszystko, co jest potrzebne ludziom do życia, czerpią z naturalnego środowiska. Dostarczaj dzieciom różnorodne wiadomości, ciekawostki na temat roślin i zwierząt.

Zabawa nr 9 - „WYRAZY ZNAM- WIĘC POWIEM WAM”

Opis zabawy

Zabawa może być przeprowadzona w każdych warunkach. Kończenie zdania- osoba prowadząca wypowiada zdanie, najlepiej rymowane a zadaniem dziecka jest jego dokończenie np.:

Mały kotek wszedł na .....(płotek).

Dla ochłody zjadam.....(lody)

Lata mucha koło.....(ucha)

Dodatkowo przeliczamy wyrazy. Ile wyrazów-tyle samo razy klaszczemy, tupiemy, rysujemy kółeczka, układamy patyczki, klocki itp. W zależności od miejsca i dostępnych materiałów

Walory edukacyjne

Wyróżnianie wyrazów w zdaniu

Dodatek

Można zmienić kolejność wyrazów i próbować układać zdanie zachowując taką samą ilość wyrazów np.:

Na płotek wszedł mały .....(kotek)

Lody zjadam dla.....(ochłody)

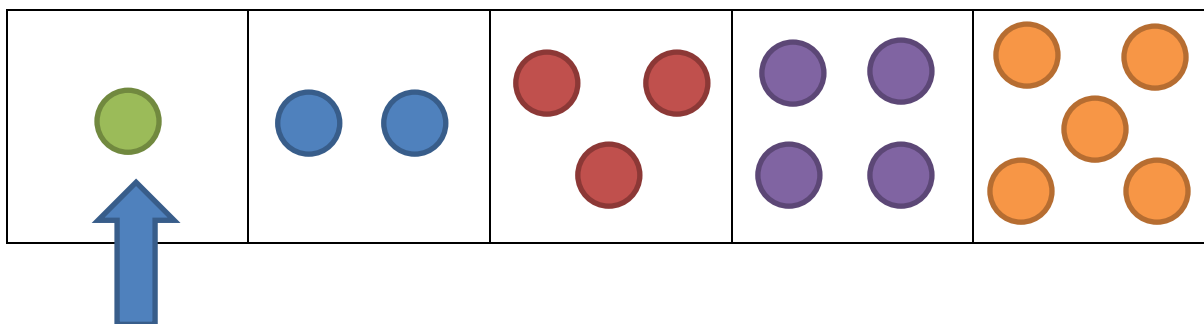
Koło ucha lata.....(mucha)

Zabawa nr 10 - „ZABAWA W LICZENIE”

Opis zabawy

Tworzymy planszę (może być kawałek tektury, kartka papieru, którą można zalaminować). Dzielimy tekturę na pięć części. Tak jak to jest pokazane na rysunku

Rysujemy jedną kropkę w pierwszej części, dwie w drugiej itd.>Podobnie jak na tekturce rysujemy na klamerkach kropki-jedna na pierwszej, dwie na drugiej itd. Oprócz tego możemy ponumerować klamerki od 1 do 5

Walory edukacyjne

Doskonalenie umiejętności liczenia, utrwalenie nazw liczb, nazywanie kolorów

Dodatek

Po kilku wspólnych próbach dziecko z przyjemnością będzie przypinało klamerki do części tektury z odpowiednią liczbą kropek. Po pewnym czasie skojarzy nazwy liczb z liczbą kropek

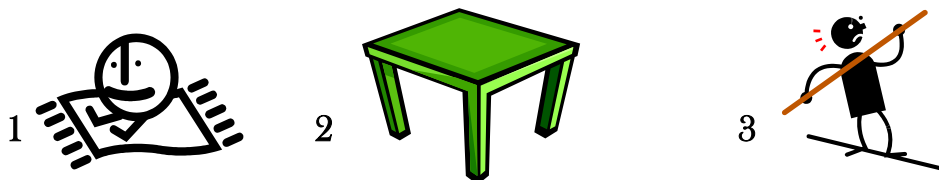
Zabawa nr 11 - „BIEG Z PRZESZKODAMI”

Opis zabawy

Zorganizuj bieg z przeszkodami, wykorzystując dostępne przedmioty(w pomieszczeniu: stoły, krzesła ,szafki, dywan, ściana itp. Ponumeruj przeszkody od 1 do 10, napisz cyfrę i przyklej ją do przeszkody. Rozpocznij z dziećmi „Bieg z przeszkodami”, opisując każdy przedmiot np. siadam na dywanie, czołgam się pod stołem itp.

Walory edukacyjne

Łatwiej nauczyć się matematyki, gdy jest ona połączona z konkretnymi przedmiotami. Podczas tych zabaw uczymy kolejności liczb, kojarzenia liczby z jej nazwą, zauważania i nazywania relacji przestrzennych

Dodatek

Używamy wielu specjalnych słów opisujących relacje takie jak; „pod”, „nad”, „obok”, „za”, „przez” itp.

Zachęcamy aby dziecko opisywało słownie każdą przeszkodę, którą pokonuje

Zabawa nr 12 - „MATEMATYKA ZE SZNURKIEM”

Opis zabawy

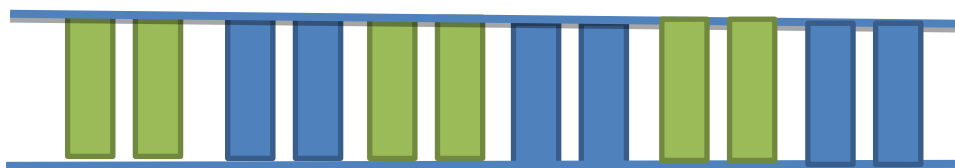
Układamy na podłożu kolorowe sznurki równoległe w małych odległościach. W ten sposób powstanie drabinka. Porównujemy długość szczebelków-sznurków. Długość jest taka sama dzieci próbują to sprawdzić różnymi sposobami;

-mierzenie dłońmi(przekładanie rączki)

-mierzenie krokami(stopą za stopą)

-mierzenie zgiętą ręką do łokcia

-mierzenie tasiemką-miarką. Dajemy dzieciom 20 centymetrową tasiemkę ,one posługują się nią jak linijką w ten sposób mierzą i stwierdzają, że sznurek ma długość np. trzech tasiemek

Walory edukacyjne

Dzięki tej zabawie dziecko doskonali umiejętności dokonywania czynności pomiarowych, porównuje długości, poznaje proste sposoby mierzenia, rozpoznaje kształty geometryczne

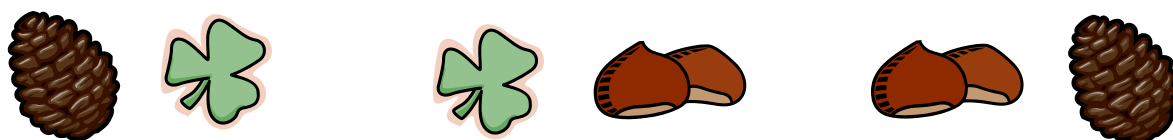
Dodatek

Dzieci mogą wykorzystać kolorowe sznurki do ułożenia np. figur-w określonym kolorze-(praca w grupach) aby utrwalić kształt figury możemy zastosować ćwiczenie chodzenia po obwodzie ułożonej figury(stopa za stopą)

Zabawa nr 13 - „DOMINO PRZYRODNICZE”

Opis zabawy

Dzieci zbierają różnorodne okazy przyrody(piórka, żołądź, kasztany, itp. następnie tworzą koło. Grę rozpoczyna nauczyciel kładąc jeden z przedmiotów np; kasztan, w dalszej kolejności dziecko kładzie kasztan i kamień. To będzie początek domina. Następna osoba dokłada właściwy przedmiot oraz kolejny element. Jeżeli dziecko nie posiada pasujących przedmiotów traci kolejkę. Zabawę kończy wykorzystanie wszystkich znalezionych przedmiotów

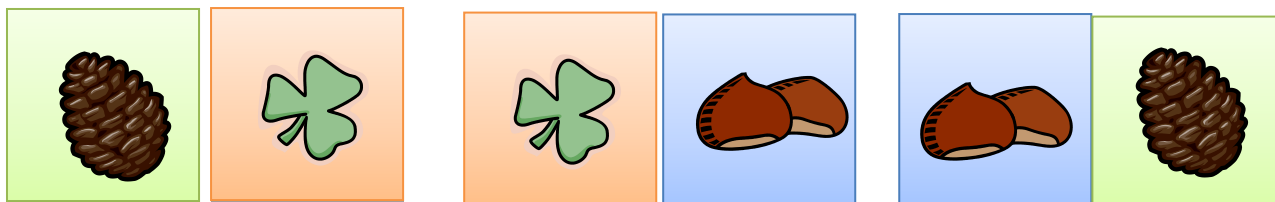

Walory edukacyjne

Poznawanie Środowiska przyrodniczego, dostrzeganie powtarzalności układów

Dodatek

Można wykorzystać do tej zabawy kartki A3 przedzielone pionową kreską aby ułatwić dzieciom układanie domina.

Zabawa nr 14 - „SKARBY PRZYRODY”

Opis zabawy

Do zabawy wykorzystujemy kartkę A3 podzieloną na 6 lub 9 pól, **ilustracje przyrodnicze**—prowadzący układa wypełniając wszystkie pola-omawia z dziećmi wszystkie elementy. Informuje dzieci, że ich zadaniem jest zapamiętanie nazw oraz położenia elementów. Na znak prowadzącego wszystkie dzieci odwracają się tyłem a w tym czasie on chowa jeden z przedmiotów. Na kolejny sygnał dzieci odwracają się przodem do kartki i nazywają element, który został usunięty.

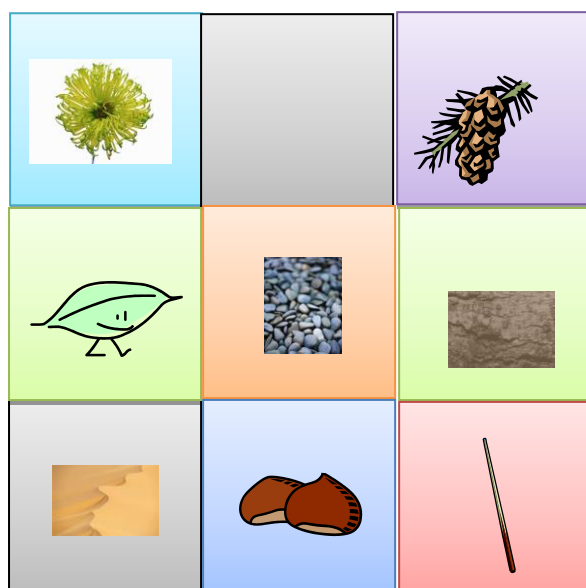
Pomoce dydaktyczne: ilustracje przyrodnicze np. zrębki kory, piórka, piasek, kora drzewa, kartka A3 podzielona na 6 lub 9 pól, naturalne okazy przyrody (kasztany, żołędzie, liście, szyszki itp.)

Walory edukacyjne

Poznanie przyrody różnymi zmysłami, rozbudzanie zainteresowań przyrodniczych, doskonalenie percepcji wzrokowej

Dodatek

Tą samą grę wykorzystujemy-układając **naturalne okazy przyrody** znalezione w ogrodzie. Pomoce dydaktyczne, które mogą być wykorzystane to: ilustracje przyrodnicze np. piórka, piasek, kora drzewa, kartka A3 podzielona na 6 lub 9 pól, naturalne okazy przyrody (kasztany, żołędzie, liście, szyszki itp.)

Zabawa nr 15 - „*KOLOROWE NASZYJNIKI*”

Opis zabawy

Do zabawy potrzebne pudełko z koralikami różnego kształtu, kartki z narysowanymi wzorami sznurów koralik, kilka kawałków sznurka różnej długości.

Zachęcamy dzieci aby wybrały kartkę i nawlekały koraliki na sznurek zgodnie z narysowanym na kartce wzorem

Walory edukacyjne

Zabawa doskonali umiejętności grupowania, kopiowania wzorów, doskonalenia percepcji wzrokowej

Dodatek

Dzieci mogą tworzyć naszyjniki wg. własnych pomysłów zachowując stworzony przez siebie układ

